

Test: škoda forman 135 LS

Skoraj čisto pravi kombi

Lansko leto je ljubljanski Avtoimpex k nam uvozil prve škode favorit, ki so precej hitro poiskale pot do slovenskih kupcev, še hitreje pa prodaja poteka letos, ko vse bolj postaja očitno, da bodo favoriti in tudi letos predstavljeni formani postali najbolj prodajani avtomobili na našem trgu. Test škode favorit smo objavili v letošnji posebni avtomobilski prilogi, tokrat pa smo sedli za volan kombijevske različice forman, ki so nam jo posodilj pri podjetju ALPETO-UR REMONT.

Kot smo zapisali že pri favoritu, je to vozilo kljub trudu konstruktorjev še vedno ostalo nekoliko svojsko, enako pa velja tudi za formana, ki je nastal na osnovi favoritovega podvozja. Formanovo karoserijo so konstruktorji preprosto podaljšali za okoli štirideset centimetrov, za zadnja bočna vrata namestili trapezasto prirezani stekli in že je nastal kombi, ki vsaj na zunaj skriva preprostost svojega nastanka, saj na prvi pogled deluje morda celo malce bolj skladno kot favorit. Precej hitro je opaziti, da so pri formanu zadnja kolesa daleč pred zadnjim koncem, prednja pa povsem spredaj. Tudi formanov zadek je sposojen pri favoritu, saj so mu namenili enaka prtljažna vrata, kar pomeni, da je pri nakladanju tovora nekaj težav, ker je dno prtljažnika ločeno z robom karoserije. Sicer pa je pri formanu ostal tudi problem odpiranja zadnjih vrat, saj z rokami lahko zaman iščemo oporo za odpiranje ali zapiranje. Prtljažni prostor je sicer prostoren,

posebej s prevrtnivijo hrbtne in sedežnega dela deljive zadnje klopi, dobro obložen, ter dobro zakrit z dvojno zadnjo polico, ki je seveda popolnoma snemljiva.

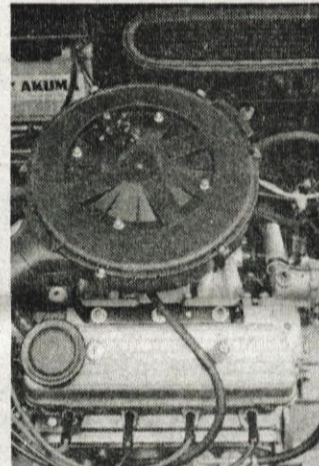
V posebni raziskavi, ki sta jo med kupci škode favoriti in forman opravila Avtoimpex in Delo Stik, je kar 91,4 odstotka vprašanih odgovorilo, da so za ceno, ki so jo plačali, dobili pričakovano dober avto. 61,7 odstotka ni imelo z vozilom nobenih težav, 32,9 odstotka pa je menilo, da so težave v okviru normale. Večina jih je tudi pohvalila prodajo po sistemu plačaj - odpelji.

Druge prostorske značilnosti so enake kot pri favoritu, to pa pomeni dokaj solidno narejena prednja sedeža z nekoliko slabšo bočno oprijemljivostjo, prostorno zadnjo klop, ter dovolj prostora za noge. Voznika čaka plastičen videz armaturne plošče z velikimi in preglednimi merilniki, velikimi stikali in vsemi potrebnimi kontrolnimi lučkami. Voznik ima dokaj lahko delo. Motor se v nižjih vrt-

ljajih vrti lahkotno, priganjanju v visoke vrtljaje pa se upira z zamolklo glasnostjo. Primerno preračunana prestavna razmerja so v prid solidnemu pospeševanju, čeprav se za razliko od favorita pri formanu že čuti težak zadek. Na ravni cesti se forman dobro drži smeri, v ovinkih pa mu je potrebno dodajati nekoliko volana. Pri nekoliko večji hitrosti v ovinkih zadek nekoliko uhaja (predvsem zaradi gum znamke Barum), nikakor pa ne toliko, da bi bilo nevarno. Zaradi mehkega vzmetenja se karoserija precej nagiba, zaradi dolžine pa tudi zvija, predvsem kadar je vozilo obremenjeno. Zavore z



neosvinčenega bencina) in za ta razred ugodna cena pa potrjujejo, da glede na omenjene značilnosti na domačem trgu nima konkurence.



NOVO NA JESENICAH!



JESENICE, C. Maršala Tita 57
Odperto od 9. - 19. ure, sobota od 9. - 12. ure

- športna konfekcija in obutev NIKE, REEBOK, DUNLOP
- teniški loparji WILSON, PRINCE, SNAUWERT, HEAD, ROSSIGNOL
- oblačila in oprema za lovce in ribiče

OBIŠČITE TUDI NAŠO TRGOVINO V KRANJU NA REGINČEVI 6!

dvokrožnim diagonalnim sistemom (spredaj diskaste, zadaj bobnaste) so učinkovite, pri zaviranju pa je čutiti tresenje, vozilo pa malenkostno zanese v levo.

Škode prodaja in servisira podjetje Alpetour Remont, Kranj Labore, tel. 223-276. Vozila so trenutno v zalogi, tako da je dobava takojšnja, možno pa je tudi servisiranje brez predhodne najave. Maloprodajna cena škode favoriti 135 L in 136 L je 285.690 din, 135 LS 311.055 din in formana 135 LS 339.090 din.

Na splošno je škoda forman dokaj soliden avto, gospodarnost, veliko opreme (zadnji brisalec, meglenske, varnostni pasovi in vzglavniki tudi na zadnjih sedežih, možnost uporabe

Tehnični podatki: štirivaljni prečno postavljen motor, 1289 ccm, 43 kW (58 KM), petstopenjski menjalnik. Mere in teže: dolžina 4215 mm, širina 1620 mm, višina 1425 mm. Prostornina prtljažnika 400/1340 l, dovoljena obremenitev 440 kg. Največja hitrost: 140 km/h. Poraba goriva po ECE normah: 5,8/ 7,9/ 9,0 l na 100 km. Posoda za gorivo: 47 l. ● Matjaž Gregorič, slike Aleš Gorišek



ZUPANČIČ REZKA ŠIVILJSTVO

Javorniški Rovt 29
Tel. 064/81-157

Cenjene stranke obveščam, da šivam po meri za vse postavbe iz blaga, ki ga po vaši želji kupite sami. Za obisk se priporočam!

Najemnine v oblakih

Če ste najemnik stanovanja (uradno: podstanovalec) ali če spremljate malooglasno in drugo ponudbo prostih najemnih stanovanj, dejstva poznate: najemnine stanovanj so visoke, dejansko v oblakih. Za dvosobno stanovanje znaša najemna okrog 400.- DEM, pa tudi več, največkrat z enoletnim plačilom vnaprej v »kosmatih« bankovcih (ob uradni DEM po 13,00 din se vam lastniki stanovanj glasno zasmeejo). Že za garsonjero ali slabše enosobno stanovanje boste morali mesečno odriniti saj 200.- DEM, oziroma polovico povprečne slovenske plače.

Po telefonsko zbranih podatkih smo statistično ugotovili, da najemodajalci stanovanj oblikujejo najemnino po osnovi 10.-DEM za kvadratni meter stanovanja. Glede na kvaliteto stanovanja boste morda doživeli kakšno DEM popusta (in zato več prepiha in kakšnega glodalca v kvartirju!); še bolj verjetno pa je, da vam bodo za manjša komfortna stanovanja udarili celo višjo ceno. Trg deluje: za manjša stanovanja je povprečna najemna na kvadratni meter več, pri velikih stanovanjih (ki ne gredo tako dobro v promet) pa malenkost nižja.

Stanarina za družbena stanovanja je v povprečju 2.-DEM/m², pri čemer smo kalkulacijo naredili z borznim tečajem marke (21,00 din). Seveda je velika prednost v tem, da stanarino plačujete v dinarjih vsak mesec in vam ni treba iskati črnoborzijskih mark, pa tudi predplačila ni.

Seveda so vsi obratovalni stroški (ogrevanje, elektrika, telefon, komunalne storitve itd.) še poleg navedene najemnine. V večini najemnih (podstanovalskih) pogodb je za vsak primer napisano, da najemnik plača tudi morebitne davke in druge dajatve (prispevek za stavbno zemljišče, vzdrževalnino skupnih prostorov, itd.). Če smo malce zlobni: zelo pretehtano so se odločile nekatere kapitalno močne institucije, ki od obubožanih podjetij po 1.000.- DEM in še precej manj / za kvadratni meter / odkupujejo stanovanja. Enako velja za kapitalno premoženje fizične osebe (torej: občane), saj je očitno naložba v te nepremične dober posel. Ker novih stanovanj gradimo zelo malo, je navkljub drastičnemu padanju standarda skorajda nemogoče, da bi tržno oblikovane najemnine za stanovanja (hiše tudi!) v bližnji prihodnosti padle iz oblakov.

M. Va.

UrH d.o.o. Kranj, Zasavska c. 28/b, tel. 217-544.

Za shranjevanje posode doživljenjske trajnosti AMC, Zep-ter in drugih, so primerne NAMENSKE OMARE z vgrajenimi izvlečnimi policami ali pa samo vgradnja teh polic v vašo obstoječo omaro v kuhinji. Omaro si lahko ogledate na Gorenjskem sejmu

"VIC" - MLADI VOZNIK d.o.o.
KOROŠKA 5 (Hotel CREINA) KRANJ

AVTO ŠOLA

- teoretično in praktično izobraževanje
- organiziranje zdravniških pregledov
- obročno odplačevanje praktične vožnje

RENT a CAR

- izposojanje osebnih avtomobilov po konkurenčnih cenah

CENJENE STRANKE OBVEŠČAMO, DA OD 1. AVGUSTA POSLUJEMO NA KOROŠKI 5. V HOTELU CREINA (vhod Vinoteka-Disco)

Tel.: 213-650 (Int. Avto šola - Rent-a-car) 328-602

NON STOP

REMONT p.o. Kranj

VOZILA PO SISTEMU STARO ZA NOVO TUDI V KRANJU

Alpetour REMONT Kranj - Labore vam nudi možnost nakupa vozil Renault in Škoda tudi po sistemu staro za novo. Ob prihranku časa in denarja za prodajo vašega rabljenega vozila, boste prihranili tudi pri davku za novo vozilo.

Telefon: (064) 223-276.

Našli nas boste tudi na Gorenjskem sejmu od 9. do 18. 8. 1991.

Pridite in se prepričajte.

Barvni televizorji
ekran 70 cm **28.490,00 din**
ekran 63 cm **26.490,00 din**
teletekst, stereo, raven ekran, blak matrix, S-VHS
HI-FI stolp **12.490,00 din**
Videorekorder 3 glave **12.490,00 din**
Vse, ki ste televizorje rezervirali, vljudno prosimo, da se oglasite v prodajalni, ker so količine omejene!

del čas od ponedeljka do petka 9 do 12 ure, od 15. do 19 ure
CENTER KRANJ C. Talcev 3 (pri gostilni Blažuni)
tel.: 212-367

del čas od ponedeljka do petka 9 do 12 ure, od 15. do 19 ure
CENTER KRANJ C. Talcev 3 (pri gostilni Blažuni)
tel.: 212-367

BREDA DRINOVC KANCIJUJA
PREŠERNOVA 4, RADOVLJICA

PONUDBA:

- OBLAČILA ZA NOSEČNICE
- OBLAČILA ZA OTROKE DO 10 LETA
- METRSKO BLAGO

KAKŠNE SO CENE

5. avgusta 1991

Današnja »razpredelnica cen« je prva po podražitvi naftnih derivatov prejšnje sredo. Gotovo ste že sami ugotovili, da so cene skokoma narasle, kot ilustracijo in morda za primerjavo pa si lahko ogledate tudi tiste, ki smo jih zbirali včeraj okrog devete ure. Trgovine, v katere smo poklicali in se pogovarjali s poslovodji:

1. **Specerija** — Bohinjska Bistrica, Market, Trg svobode 1
2. **ABC Pomurka**, Samopostrežba Bistrica, 4. julija 37 (Tržič)
3. **Emona Market**, Novi svet 19 (Škofja Loka)
4. **Rožca**, Samopostrežba, Staneta Bokala 5A (Jesenice)
5. **Mercator PC Planina**, Nikola Tesle 3 (Kranj)

Izdelki, ki smo jih izbrali za primerjavo: črni kruh (v »štruci« ali domač), 1 liter navadnega mleka, 250 gramov masla, 50 gramov kvasa, 1 kilogram sladkorja in 1 kilo gram bele moka, tip 500.

trgovina	Specerija Boh. Bistrica	ABC Pomurka Bistrica	Emona Market Šk. Loka	Rožca Jesenice	Mercator Planina- Kranj
izdelki					
črni kruh	/	/	/	/	/
mleko	12,80	15,00*	12,80*	15,00	14,90*
maslo	37,20*	43,20	38,40	43,15	43,20
kvas	1,60	1,60	1,80	1,63	1,70
sladkor	20,10	19,10	23,00	19,10	20,70
moka	16,90	13,60	16,20	16,20	16,00*
					15,90*

Opombe (vse cene, ki so označene z zvezdico):
— pri cenah za mleko zvezdica pomeni, da je mleko v tržiški in kranjski trgovini v »pure-pack« embalaži, v škofjeloški pa v običajni plastični;
— maslo z zvezdico iz trgovine v Bohinjski Bistrici je ljutomersko;
— moka, ki jo imajo v Mercatorjevi trgovini na Planini (Kranj), je bodisi Žitova ali pa Grajska;
— in še enkrat opozorilo: cene pri kvasu veljajo za 50 gramov kvasa!
Mojca Peternelj

CENE RABLJENIH VOZIL NA KRANJSKEM
AVTOSEJMU DNE 4. 8. 1991

Tip vozila/letnik	1989	1988	1987	Starejši
IMV R-4	6.000	5.200	4.700	86/4.500
Golf		14.200		
Yugo 45/55	5.900	6.000	4.700	86/4.000
Zastava 101	7.000		6.100	
Mitsubishi GLX		17.200		
Lada Samara	9.000		7.500	
Lada Riva	7.600		6.900	

Opomba: Navedene so povprečne cene s sejma rabljenih vozil v Kranju z dne 4. 8. 1991 in so v DEM. Podatke pripravlja podjetje Praktikum Gorenja vas, d.o.o., ki izvaja kranjski avtosejem vsako nedeljo od 6.—14. ure.

Nova lestvica za dohodnino

Zavod republike Slovenije za statistiko je izračunal povprečni mesečni bruto osebni dohodek zaposlenih delavcev v slovenski državi v maju 1991. Majska bruto plača slovenskega delavca znaša 13.992,00 din. Za primerjavo: aprilski BOD je bil 13.268,00 din. Ker se po Zakonu o dohodnini navedeni davek akontativno plačuje po posebni davčni lestvici, temelječi na povprečnem bruto slovenskem osebnem dohodku za predpretekli mesec, bo navedeno povprečje vplivalo na izračun vaše obveznosti za dohodnino ob izplačilu julijske plače (enkrat avgusta).

Nova lestvica za dohodnino je naslednja:
— če znaša osnova (vaša bruto plača) do 11.194,00 din, vam bodo v računovodstvo obračunali 12 odstotkov davka oz. dohodnine za osnovo od 11.194,00 do 22.387,00 din znaša davek 1.343,00 din in še 22 odstotkov nad zneskom 11.194,00
— če ste v tretjem razredu dohodninske lestvice in znaša vaš bruto OD od 22.387,00 din do 33.581,00, boste imeli odtegnjenih 3.805,80 din davka ter še 25 odstotkov zneska nad 22.387,00 din
— za osnovo nad 33.581,00 din je obveznost davkoplačevalca (ali davčnega zavezanca) po Zakonu o dohodnini 6.604,30 din in še 30 odstotkov nad osnovnim zneskom 33.581,00 din.

Ko boste izračunavali vaš neto osebni dohodek, ne pozabite na 2,5 odstotka prispevka za odpravo vojne škode v Sloveniji, če bo sprejet pred izplačilom vaše plače.

V tolažbo nam je lahko, da se zaradi precejšnje rasti drobno-prodajnih cen iz prejšnjega meseca dovoljena bruto masa za plače lahko rahlo poveča (za 10,7 odstotka, kar znaša 0,8 mesečne inflacije, ki je uradno priznana na 13,4 odstotka). Ob predlogu pristojnih republiških ministrov, da začasno plač v Sloveniji ne bi več usklajevali po eskalacijski klavzuli splošne kolektivne pogodbe oziroma republiškega zakona, pa bo morda že naslednji mesec vsaj delno usklajevanje plač z inflacijo le še lep spomin.

M. Va.

Avtomobilski nasveti

Vprašanja za avtomobilske nasvete pošiljajte na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijade 1, 64000 Kranj, s pripisom Avtomobilski nasveti. Prosimo, da pri vprašanjih navedete poleg znamke vozila še letnik in število prevoženih kilometrov.

G. N., Škofja Loka: Imam R 4 GTL. Pri zavijanju na desno se v predelu sprednjih koles sliši škripanje ali pa celo ropot. Imam občutek, da je desno sprednje kolo nekoliko razmajano. Kje je vzrok okvare?

REMONT Kranj: Svetujemo pregled obes prednje preme, vzmetnja, zglobov vilic, pri večjem številu prevoženih kilometrov pa kontrolno ležajev sprednjih koles in kontrolno polosi.

Z. M., Jesenice: Imam težave z vozilom Yugo 45 A. Ko je motor hladen, le nerad vžiga, še posebej kadar dežuje. Tudi poraba goriva se mi zdi prevelika. Koliko naj bi znašala, da je še v mejah normale?

REMONT Kranj: Svetujemo pregled električne napeljave, visokonapetostnih kablov, razdelilca vžiga (kape razdelilca, rotorja), svečk, ter popolno nastavitve motorja. Poraba goriva: daljše vožnje 7 - 8 l, mestna vožnja 8 - 9 l na 100 kilometrov. Pripominjamo, da je poraba goriva močno odvisna od točne nastavitve motorja (vžiga, vplinjača) in načina vožnje.

Koliko je vreden dinar

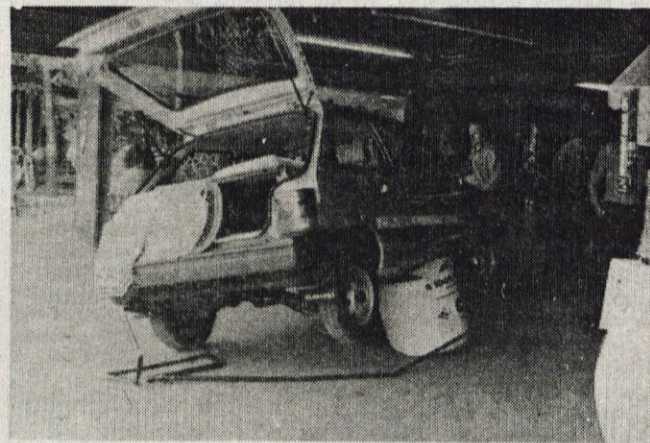
Tudi ta teden ni na uradni tečajni listi NBJ nobenih večjih sprememb, sicer pa je očitno Markovičev tečaj marke samo še zato, da je. Zato objavljamo menjalniške tečaje na ljubljanski borzi. Malenkostno so ta teden dražji šilingi, marke in lire, pocenili pa so še švicarski franki, funti in ameriški dolarji.

Avstrija	ATS 100	301,4010
Nemčija	DEM 100	2121,6217
Italija	LIT 100	2,8457
Švica	CHF 100	2429,1712
V. Britanija	GPB 1	62,2241
ZDA	USD 1	33,1865

Črna borza Na ljubljanski borzi je bil v soboto nakupni tečaj 21,60 dinarjev za marko, okoli 13. ure pa nekoliko nižji. Po drugih mestih je tečaj v večini ostal pri 22 dinarjih.

Železnica dražja za četrtino

Na območju ŽG Ljubljana so s 1. avgustom za četrtino povišali cene železniških prevozov v lokalnem potniškem prometu. Kot dva poglavitna razloga za podražitev navajajo povečanje stroškov in prilagoditev cen železniških vozovnic avtobusnim. Tako se bodo vozovnice na krajših razdaljah podražile za 10 do 15 odstotkov, na daljših pa za 20 odstotkov. Najbolj se bodo podražili prevozi na srednje dolgih progah do 180 kilometrov in sicer za 40 odstotkov. Enaka višina podražitve velja tudi za potovanja z zelenimi vlaki. Cene v notranjem potniškem prometu izven Slovenije in Istre, na območju JŽ, za zdaj ostajajo nespremenjene. ● M. G.



Na avtomobilskem oddelku veleblagovnice Globus, kjer prodajajo avtomobile Subaru, so prejšnji teden predstavili zračno večnamensko dvigalo, ki je primerno tudi za dvigovanje avtomobilov. M. G., foto J. Cigler

V NESREČI NE BOSTE OSTALI SAMI

V času Gorenjskega sejma v Kranju od 9. do 18. avgusta 1991 vam Zavarovalnica Triglav, območna enota Kranj, omogoča sklenitev zavarovanj z naslednjimi ugodnostmi:
10 % popusta za avtomobilsko kasko zavarovanje

25 % za požarno zavarovanje

20 % za stanovanjsko zavarovanje

za življenjsko zavarovanje z devizno klavzulo vam drugo mesečno premijo podari
Zavarovalnica Triglav

V hali A gorenjskega sejmišča, kjer boste lahko sklenili tudi vse ostale oblike zavarovanj, vas pričakujemo z zavarovalniškimi nasveti.



zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

lip



bled

lesna industrija

NA SEJMU V KRANJU

OD 9. DO 18. VIII. 1991
V NOVI HALI

- SOBNA VRATA
- VHODNA VRATA
- GARAŽNA VRATA
- POHIŠTVO IZ MASIVNEGA LESA
- OBLOGE - FURNIRANE
- OBLOGE IZ MASIVNEGA LESA

- 15 % SEJEMSKI POPUST ZA GOTOVINSKO PLAČILO
- PRI NAKUPU NAD 20.000 BREZPLAČEN PREVOZ DO 50 KM
- UGODNI 6-MESEČNI KREDITI

Obiščite nas
na sejmu

V KRANJU

OD 9. DO 18. avgusta
V NOVI HALI

TRGOVINA LIP BLED NA BLEDU

tel. 064/77-161

Blejski turizem je na kolenih

Hoteli so odprti, a skoraj prazni

Bled, 2. avgusta - "Te dni je na Bledu le 642 gostov, od tega 243 v hotelih (okrog sto v apartmajih), 177 v kampu, nekaj v počitniških domovih in penzionih, nimamo pa točnega podatka za zasebne sobe, vendar ocenjujemo, da je v njih gostov okrog petdeset. Od tega je tujih gostov le 58. Vse to so zelo žalostni podatki, če vemo, da je bilo lani ob takem času na Bledu 4700 gostov, večina tujih, in da je tudi za letos kazalo, da bodo naši hoteli Golf, Park in Toplice, najbolj prodajani jugoslovanski hoteli na tujem," je na petkovi tiskovni konferenci poudaril Matjaž Završnik, vodja prodaje hotelov Golf in Park na Bledu.

Kot vse kaže, bo tako letošnja poletna sezona na Bledu katastrofalno slaba, saj kar po vrsti prihajajo stornirani bokinki, celo od najzvestejših blejskih turistov Angležev, ki naj bi jih letos samo Jugotours pripeljal okoli dvanajst tisoč. Ker pa je bil dolga leta blejski turizem večinoma vezan na tuje goste (kar 90 odstotkov nočitev v blejskih hotelih je bilo tujih), je prehod iz tujega tržišča na domače težji kot v nekaterih drugih naših turističnih krajih in zdraviliščih, ki se te dni lahko pohvalijo z velikim številom domačih gostov (Bohinj, Portorož). Blejski hotelirji pa ob tem poudarjajo, da jim niti propaganda (skupna oglašanja v okviru akcije Julijske alpe in posamična oglašanja) ni prinesla uspeha na domačem tržišču, saj trajajo oglašanja le zadnje tedne, kajti prej so se zanašali na goste iz tujine. In čeprav cene dosega le med 30 in 40 odstotkov realnih cen za tuje goste v tem času, so za večino še vedno neprivlačne. Posledica tega je, da so hoteli skoraj prazni, po besedah hotelirjev pa je blejski turizem na kolenih. "V Avstriji bi takšno stanje v turizmu sredi sezone razglasili za naravno katastrofo, naša vlada pa zaenkrat ni naredila še skoraj nič, da bi pomagala iz težkega stanja," pravijo.

Avgusta na Bledu lahko računajo le na obiskovalce iz bližnjih italijanskih in avstrijskih krajev, kjer so zadnje dni pripravili agresivnejše propagandne akcije. Zanje in seveda za domače goste ter obiskovalce pa že ta konec tedna pripravljajo zanimivo prireditev z glasbo, prikazom starih šeg ter veliko ponudbo na stojnicah, ki naj bi nekako nadomestila tradicionalno kmečko ohcet in blejsko noč. Prireditvi so dali naslov "Veseli dnevi ob blejskem jezeru", trajala pa bo od petka do nedelje. Kot je poudaril direktor Grand hotela Toplice Zvone Špec so se hotelirji domenili, da bodo obiskovalcem predstavili bogato kulinarico ponudbo blejskih hotelov, ki pa bo primerna za vsak žep. ● V. Stanovnik

Kmetske slike



● Foto: J. Cigler

Na Grebljici pod Starim vrhom so pripravili 20. dan oglarjev

Kuhanje oglja je tradicija, vendar trenutno le dodaten zaslužek

V krajih pod Starim vrhom, na Poljansko in Selško stran, so se leta nazaj domačije marsikje preživljale z ogljem. V spomin na tiste čase je domače turistično društvo letos že dvajsetič pripravilo turistično etnografsko prireditev Dan oglarjev.

Grebljica pod Starim vrhom, 4. avgusta - Prvo nedeljo avgusta je v krajih pod Starim vrhom že dvajset let prav posebej slovesno - tako za domačine kot obiskovalce. Člani turističnega društva namreč skrbijo, da mladi ne bi pozabili na nekdanjo zelo pomembno dejavnost, ogljarjenje, pa tudi, da bi življenje ogljarjev v teh vaseh predstavili obiskovalcem. Prejšnja leta je bilo med njimi tudi veliko tujcev, ki so preživljali počitnice na okoliških turističnih kmetijah, letos je bilo teh le nekaj. Zato pa se je na prireditvi zbralo veliko obiskovalcev iz Škofje Loke, Kranja in Ljubljane, ki so prisluhnili vedri pesmi in glasbi Folklore skupine Javorje, noneta Zadrugi in Bukovice in Pihalne orkestra Alples iz Železnikov.



Poleg kope si ogljarji postavijo tudi oglarsko kočjo, saj ob njej prebedijo tudi veliko noči.

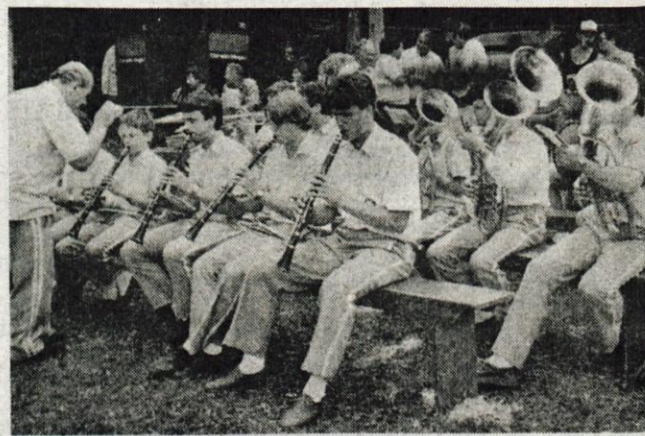
Najzanimivejši del prireditve Dneva oglarjev pa je bil, poleg plesa, prikaz dela ogljarja. Janez Debeljak je povedal marsikatero o tem, kako se je včasih kuhalo oglje in kakšno je delo ogljarjev danes. Po uradnem delu programa, pa me je povabil v oglarsko kočjo in nekaj zanimivosti povedal tudi za naše bralce. "Zadnja leta jih je v teh krajih kar nekaj, ki spet kuhajo oglje: pri Črnovcovih, pri Podmlačanovih, v Rovtu pri Petračevih, pri Potočniku, Kolkal z Mlake, tudi v Vinharjih kuhajo oglje...no, to pa je že dlje. Za kuhanje oglja se ponavadi uporabijo taka drva, ki ostanejo, ki jih je težko porabiti za kaj drugega, za v štedilnik ali za kopa so pa še vedno dobra. In če na kmetiji vidijo, da gre oglje v promet... potem ga radi pripravijo. Saj ni kakšnega velikega zaslužka, glede na težko delo, pa vendar se še vedno izplača," pravi Janez Debeljak. "Oglar mora najprej pripra-

viti drva. Potem ko vidi, koliko je teh drva, naredi temu ustrezno kopišče. Najboljše je, če je čimbolj na ravnem in da je veliko zemlje, ni pa dobro, če je v bližini voda. Najboljše pa je, če kopar naredi kopišče in nanj "natolče" kakšnih dvajset centimetrov mastne ilovice, potem pa na tisto postavi kopo. Kopa se začne delati tako, da se najprej naredijo štiri late, prvi v znamenju križa. To je star običaj in če tega ne narediš, si že "fardaman". Stari ljudje se tako držijo tega, da najprej, ko pridejo pogledat kopo, vprašajo, ali smo naredili križ. Nato se naredita še dva lesa, ki se postavita v sredino, preden se začnejo postavljati late. Late se zvežejo v višini, kot so dolga drva. Prva vrsta se naloži okrog metra okrog, nato se začne delati "glava". Ravno tako se naredi venec zgoraj nad drugo vrsto in potem se naklada eno za drugo, v takšni višini in smeri, da bo prst ostala na drveh, ko bodo enkrat položene, pa ograsane in obsute. Na vrh se da praprot ali listje in zemlja, pa še kakšen plehnat pokrov za tiste dni, ko se kopa boka. Boka pa se zato, ker nekaj notri vedno zgori, tisto je treba zmeraj znova dopolniti, da višina čimdlje ostane. To traja tri dni, tri noči, včasih pa še četrti dan, če je treba. Potem se odstrani most in se kuha do petnajstih dni. Ko pride ogenj čisto do dna, je kopa kuhana. Potem pride najtrše delo... trganje kope. Trga se z grabljami in vilami, gasi pa se z vodo in prstjo. Oglje se spravi v žaklje, nato zaveže in spravi v skladišče ali odpelje do kupca," opisuje delo ogljarja Janez Debeljak.

Seveda pa imajo ogljarji danes čisto drugačne odkupoval-



Janez Debeljak je obiskovalcem dneva oglarjev pokazal in povedal, kako se kuha oglje.



V kulturnem programu so nastopili plesalci Folklorne skupine Javorje z gorenjsko javorskimi plesi pod vodstvom Lojzeta Bohinca, Nonet zadrugi iz Bukovice pod vodstvom Franca Potočnika in Pihalni orkester Alples pod vodstvom dirigenta Dragiše Miškoviča.

Kmetijsko živilski sejem v Gornji Radgoni

Od kmetijske mehanizacije do kasaškega derbija

Gornja Radgona, 5. avgusta - Gospodarsko razstavišče s svojo poslovno enoto Pomurski sejem, bo tudi letos organizator mednarodnega kmetijsko živilskega sejma v Gornji Radgoni. Sejem bo 29. po vrsti, začel se bo 17. avgusta in bo trajal do 25. avgusta. Osnovni program kmetijsko živilskega sejma sta razstava in prodaja kmetijske mehanizacije ter živilsko predelovalne industrije, poleg tega pa bo še nekaj strokovnih razstav.

Letos pa so sejem še malce popestrili in mu dodali vedrejšo vsebino. Organizirali bodo namreč prvi slovenski kasaški derbi, parado s prikazom kmečkih opravil in običajev, organizirali bodo pokušno izbranih sort vina in ogled vzorne kmetije. Program sejma bodo popestrili s kulturnim programom.

V nedeljo, 18. avgusta, bo odprto tekmovanje oračev za pokal Pomurskega sejma v Črncih pri Apačah. Na sejmju bodo tudi ocenjevali in razglasili rezultate mesnih in mlečnih izdelkov ter slovenskih vin. V sredo, 21. avgusta, bo v hotelu Radin v Radencih strokovno posvetovanje z dnevom kmetijske tehnike. Naslednji dan bo strokovno posvetovanje o sodobnem načinu trženja sadja. Ob tem pa naj bi podpisali tudi sporazum o pospeševanju gospodarskega sodelovanja med Gospodarsko zbornico Slovenije in zbornico Madžarske ter predstavitev povezanih informacijskih sistemov med omenjenima zbornicama. V času sejma bo v Gornji Radgoni organiziran tudi tako imenovani dan Avstrije, pripravljajo pa tudi dan lovec in streljanjem na glinaste golobe. Cena vstopnic za obiskovalce bo 80 dinarjev. ● V. S.

ce, kot so jih imeli pred leti: včasih so ga odpeljali v velike tovarne, v železarno na Jesenicah, v Plamen v Kropo, v Gidor v Gorenjo vas, Orodno kovaštvo Poljane. Ti so se preusmerili na koks in oglja rabijo zelo malo. Zato pa ga rabijo kovači, veliko pa tudi tisti, ki pečejo meso na žaru..." Tradicija ogljarstva pri nas je že zelo stara in je vezana na plavž v Železnikih. Ko je plavž ugasnil, je ogljarstvo začelo izumira-

ti, saj se je oglje težko prodajalo... Sedaj pa se dejavnost malce oživlja, saj oglje postaja spet bolj dragoceno, spet je več povpraševanja. Tako upamo, da se bo ogljarjenja "poprijel" tudi kakšen mlad, namesto da bi se zaposlil v tovarni, kjer ni dovolj dela za vse. Gotovo pa ne bo nikoli več tako, da bi oglje pomenilo preživetje za družino, kot je bilo to nekdanj, razmišlja Janez Debeljak. ● V. Stanovnik

Slovenija in svet

Pogovori s sosedi

Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan je pretekli teden obiskal Italijo, kjer se je pogovarjal z generalnim sekretarjem italijanske Socialistične stranke Bettinom Craxijem in zunanjim ministrom De Michelisom, ki je prav tako član te stranke. Oba italijanska sogovornika sta izrazila pripravljenost za sodelovanje Italije in Slovenije, pri čemer Slovenija še posebej poudarja nujnost odprave sedanjih ovir pri gospodarskem sodelovanju, povezanih s tako imenovanim "vojnim rizikom". Vzpostavitev normalnega gospodarskega in finančnega sodelovanja je v interesu obeh strani, kar je še posebej poudaril De Michelis.

Koroški deželni glavar Zernatto je pretekli teden obiskal Slovenijo. S predsednikom slovenske vlade Peterletom se je pogovarjal o gospodarski pomoči Republiki Sloveniji, nato pa sta oba predsednika obiskala krško in brežiško občino. Delegaciji sta se dogovarjali o podpisu pogodbe o izmenjavi informacij o jedrski elektrarni Krško, s katero naj bi se obe strani tudi odpovedali gradnji novih jedrskih elektrarn. Koroška stran je obljubila pomoč pri razvoju zasebnega sektorja v Sloveniji, prav tako pa bo vplivala na Dunaj, ki naj bi prav tako pospešil gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in Avstrijo.

Slovenija ima elemente državnosti

To je na novinarski konferenci posebej poudaril **slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel**, in dodal, da ji pravico do samoodločbe in odcepitve priznava tudi jugoslovanska ustava in številne evropske resolucije in izjave. Minister je dejal, da se je Slovenija že izkazala kot upoštevanja vreden in zanesljiv partner v mednarodnih odnosih in da je njena samostojnost lahko dejavnik dolgoročne stabilnosti na Balkanu in model za vključevanje drugih delov Jugoslavije v evropske integracije. Slovenija naj bi bila nekakšna vmesna cona, seveda pa svoje samostojnosti ne želimo uresničiti na račun dezintegracije ostale Jugoslavije, je dejal minister. Slovenija želi postati nevtralna država, vendar mora zaradi občutljivega položaja obdržati teritorialno obrambo. Njen cilj je članstvo v Evropski skupnosti.

Danska nas bolje pozna

Danska je te dni bolj seznanjena s Slovenijo in njenimi težnjami. Na obisku v Ljubljani je bila skupina danskih novinarjev, snemalcev in fotoreporterjev vodilnih danskih medijev. K nam jo je pripeljal poslanec danskega parlamenta Niels Ahlman - Ohlsen, ki je zunanje politični šef danske konzervativne stranke, ki je prva na Danskem terjala mednarodno priznanje Slovenije. Ohlsen je dr. Ruplu (danske delegacijo so sprejeli tudi drugi najvišji predstavniki Slovenije) izročil pismo danskega zunanjega ministra Jensena, v katerem je izražen zanimanje Danske za Slovenijo, kar potrjuje tudi šest danskih strokovnjakov v mirovni misiji v Sloveniji.

Slovenci po svetu zbirajo prispevke

Več tisoč Slovencev iz Združenih držav Amerike in Kanade se je zbralo v Torontu na proslaviti samostojnosti Slovenije. Slovenci so za pomoč matični državi zbrali 163.000 dolarjev in ček te vrednosti izročili ministru za Slovence po svetu dr. Janezu Dularju. Prispevke za Slovenijo zbirajo tudi Slovenci v drugih krajih sveta. ● J. Košnjek



6. spominski pohod borcev in mladine na Triglav vseeno uspel

Na tem vrhu nikdar več meje!

Kredarica, 3. avgusta - Tokrat okrog 200 pohodnikov, od tega 148 nekdanjih borcev, ni zavzelo triglavskega vrha, premočno je pihalo to jutro, a svoje poslanstvo so vseeno opravili. Triglav ostaja njihov simbol upora, simbolizira narodovo trdnost, nepopustljivost, slovenski ponos, količi mejo med Alpami in Jadranom in jih vedno znova izziva, da na njem preizkušajo moči. V najtežjih dneh so se zatekali k njemu, na njem zaprsegali, da se bodo borili do zadnjega, dokler ne izženejo okupatorja s slovenske zemlje. Tu so še med vojno vihro obešali slovensko zastavo, mejnik, ki ga je postavil okupator kot ločnico med italijansko in nemško lastnino na Slovenskem, pa pahnili v prepad. Vsaj enkrat na leto se bodo še povzpeli nanj, dokler bo v njih še toliko moči, so si dejali. Letos so šli na Triglav že šestič. Nekaj manj jih je bilo, kot prejšnja leta, zato pa je bilo toliko več mladih. Tradicija tega pohoda bo živela naprej.

Praznično je bilo, morda še bolj zato, ker so nekateri hoteli drugače, da bi sicer imeli spominski pohod, toda ne da bi omenjali borce, partizane, 50-letnico ustanovitve OF in vstajo slovenskega naroda. Niso se dali borci, za nič na svetu bi ne zatajili svojega partizanskega boja. Kot bi zatajili mater, se jim je zdelo. Ne, tega ne

bodo nikoli storili, pa če ne bodo dobili nobenega pokrovitelja več.

Na Kredarici so v petek zvečer priredili manjšo slovesnost; o pomenu pohoda borcev in mladine na Triglav, sta spregovorila nekdanja Prešernovca in organizatorja Franc Šmit in Ivo Miklavčič, zapel je oktet LIP Bled in zaigral del Godbe

Nora noč...

V meni je Slovenija...

Tako so na hitro priredili svojo popularno pesem, V meni je Californija, člani ansambla Californija. Kje? Na Kranjski noči seveda!

Kranj, 2. avgusta - Sprehod po Kranjski noči je bil predvsem tesen... Mnogi ljudje, mladih, starejših, najmlajših, veselih, razigranih, malce pijanih je rajala do sobotnega jutra in naprej. Za veselje so pod organizacijskim vodstvom agencije Pan, skrbeli trije ansambli, prav tako je bilo poskrbljeno za dobro kapljico in "grizljajčke". Skratka bilo je... lepo. ● Mojca Peternelj, foto: Jure Cigler



Californija pred gimnazijo...



Lačni, žejni pred stojnicami...

na pihala milice iz Ljubljane. Direktor letošnje generalne pokroviteljice Zavarovalnice ADRIATIC Koper, Mitja Blažič, pa je pohodnike povabil na tovariško srečanje z bogato pogostitvijo. Pesem se je ob spremljavi citer mlade Nataše Megličeve razlegala po koči.

Žal, se zjutraj zaradi izredno močnega vetra borci niso mogli povzpeli na vrh Triglava - izjema je bil le Janez Lušina - Mali - in so se spustili nazaj do Vodnikovovega doma in naprej do Pokljuke, kjer so pohodnike navdušeno pričakali številni Gorenjci, predvsem Radovljičani, ki so praznovanje svojega občinskega praznika, 5. avgust, tokrat združili s pohodom borcev in mladine na Triglav. Sredi Pokljuke je spet zadonela mogočna partizanska pesem - zapeli so skupaj pevci Partizanskega pevskega zbora in okteta LIP, igrala pa je Godba na pi-

hala ljubljanske milice. Slavno stni govornik je bil dr. Matjaž Kmecl, ki je poudaril izreden pomen dogodkov pred 47 leti, ko so borci 2. avgusta 1944 z vrha Triglava vrgli v prepad okupatorjev mejnik, v Aljažev stolp pa obesili slovensko zastavo. Znani slovenski gledališki igralec Danilo Turk - Joco, ki je vodil tedaj ta podvig, je tudi prišel na Pokljuko in povedal, kako so meter in pol visok mejni kamen vrgli v dolino ob njegovih preroških besedah: "NA TEM VRHU NIKDAR VEČ MEJE!"

Tudi veselo je bilo ta dan na Pokljuki. Zbrane je s svojo štajersko šegavostjo in veliko ljubeznijo do gorenjskih planin zabaval Vinko Šimek. Dolgo pod večer so ostali tu borci in mladi; taborniki Pokljuškega odreda iz Gorij so pred Sport hotelom postavili svoj tabor in se merili v svojih veččinah, prišli so mladi teritorialci, ki so zamenjali vojake na Pokljuki, sodelovala je folklorna skupina iz Ribnega in drugi. Skratka, partizanska Pokljuka je doživela še eno lepo, prirčno tovariško srečanje. ● D. Dolenc



Več kot tisoč Gorenjcev in zavednih Slovencev - prišli so celo iz Nove Gorice - se je v soboto popoldne zbralo na slovesnosti na Pokljuki. - Foto: D. D.

"G. G."

»Hej« in »Halo«

Nedelja, 4. avgusta, popoldne, Blejski grad. Otvoritev festivala Idriart. Popolnoma zasedeno grajsko dvorišče, gledalcev oziroma poslušalcev presenetljivo veliko. Prijeto sončno vreme. In seveda gostinska postrežba. Očitno je na Bledu lažje poslati natakarje z odločbo na čakanje kot pa poklicati jih nazaj na delo. Mnogi, ki je pospremila na pot letošnji Idriart, sta stregla dva natakarja. K sreči so poslušalci uvodnega koncerta od gostinskih miz znosili večino stolov in je tako v senčici grajskih kostanjev posedalo manj žejnih. Kdor ni sedel na stolu, ni bil postrežen. Kdor si je drznil sesti na ograjo, je bil okaran. Na klopeh ob kostanji se ne streže.

Rahlo neučakan gost, ki očitno nima razumevanja za težave blejskega turizma, je natakarja poskušal priklicati z internacionalnim »Halo!«. Hladnokrvni mož, ki je pač moral delati, ko so drugi poslušali govore Cirila Zlobca, Vladimirja Černeta in Mihe Pogarčnika, je klicajočemu odvrnil: »Moj kolega je »Halo«, jaz sem »Hej!« Popolnoma presenečeni gost ni več prišel do besede. Ostali tudi ne in smo ostali na čakanju.

Festival Idriart je vrhunska zadeva, vredna vse pozornosti. Gostinska ponudba na Blejskem gradu pa ne.

GORENJKE GORENJCI

Gorenjski glas vas vabi na svoj razstavni prostor na Gorenjskem sejmu od 9. do 18. avgusta 1991 v Kranj v halo A.

Tam boste lahko kupili Gorenjski glas, se nanj naročili, oddali mali oglas in povprašali o vsem, kar vas zanima o časopisu.

Za stare in nove naročnike zopet pripravljamo bogato nagradno žrebanje! Zadnji večer bomo izžrebali nagrade v skupni vrednosti pol milijona d.m. Na našem razstavni prostoru se bo zvrstila tudi vrsta gostov s posebej ugodno ponudbo za stare in nove naročnike Gorenjskega glasa.

Ne prezrite petkove številke Gorenjskega glasa, v katerem bo objavljeno vse o našem nagradnem žrebanju in tudi kupon za popust pri nakupu sejemske vstopnice.

Na svidenje na Gorenjskem sejmu!
GORENJSKI GLAS vaš časopis

